

สรุปผลการประชุม Codex Committee on Food Labelling (CCFL)

ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ ณ กรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี

การประชุมคณะกรรมการโคเด็กซ์ สาขาลากอาหาร (CCFL) ครั้งที่ ๔๒ มีประเทศสมาชิกเข้าร่วมประชุมจำนวน ๗๓ ประเทศ รวมสหภาพยุโรป ๑ องค์การ และองค์การระหว่างประเทศ ๑๖ องค์การ รวม ๒๓๓ คน โดยมี Mr. Paul Mayers จากประเทศแคนาดาเป็นประธาน สรุปผลการประชุมที่สำคัญได้ดังนี้

๑) ข้อกำหนดด้านฉลากอาหาร ของร่างมาตรฐานของคณะกรรมการโคเด็กซ์สาขาต่างๆ

๑.๑ คณะกรรมการโคเด็กซ์ สาขาลากอาหาร ได้พิจารณาผ่านข้อกำหนดเรื่องฉลากของมาตรฐานที่ได้ผ่านการเห็นชอบมาตรฐานจากคณะกรรมการโคเด็กซ์ (Codex Alimentarius Commission; CAC) แล้วในการประชุมครั้งที่ ๓๗ โดยไม่มีข้อแก้ไข จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่ Fresh and Quick Frozen Raw Scallop Products (คณะกรรมการโคเด็กซ์สาขาสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ) เสาวรสรูท และ กระเจี๊ยบ (คณะกรรมการโคเด็กซ์สาขาผักและผลไม้สด) โดยไม่มีข้อแก้ไข

๑.๒ คณะกรรมการโคเด็กซ์ สาขาลากอาหาร ได้พิจารณาผ่านข้อกำหนดเรื่องฉลากของร่างมาตรฐานของคณะกรรมการโคเด็กซ์สาขาผักผลไม้แปรรูปขั้นที่ ๕/๘ ได้แก่ Annex on Carrots, Annex on Corn-on-the-Cob, Annex on Leek, Annex on Kernel Corn, และ Ginseng และขั้นที่ ๘ ได้แก่ Draft Codex Standard For Certain Canned Fruits, Draft Standard For Quick Frozen Vegetables และให้การรับรองการปรับปรุงมาตรฐานสำหรับ Pickled Fruits And Vegetables โดยไม่มีข้อแก้ไข

ทั้งนี้สำหรับเรื่องร่างมาตรฐานโสม (Proposed Draft Standard for Ginseng Products) ใน Section 7.5 Optional Labelling นั้น ประเทศไทยไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้การแสดงฉลากว่า “not intended for medicinal purposes” เป็นแบบสมัครใจ จึงได้ขอให้ระบุข้อคิดเห็นของประเทศไทยไว้ในรายงานการประชุมว่า ประเทศไทยเห็นว่าควรคงข้อความในหัวข้อนี้ตามข้อความเดิมซึ่ง CCFL ได้ให้ความเห็นชอบแล้วในมาตรฐานภูมิภาค (Regional Standard for Ginseng Products (Codex Stan 295R-2009)

๒) Organic Aquaculture (Revision of the Guidelines for the Production, Processing, Labelling and Marketing of Organically Produced Foods)

ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องนี้อย่างละเอียดตั้งแต่ Forward จนถึง Annex 1 Principles of Organic Production ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

๒.๑. ที่ประชุมเห็นชอบกับข้อขยายเดิม และให้เพิ่มนิยาม aquatic organisms และกำหนดนิยาม closed recirculation systems ให้เป็นการอธิบายความหมายที่เปิดกว้าง ไม่ระบุเกี่ยวกับพลังงานภายนอกที่จำเป็นต้องใช้

๒.๒. ที่ประชุมเห็นชอบให้เพิ่มข้อกำหนดในส่วนที่ ๖ Inspection and Certification Systems ให้ผู้ผลิตสินค้าเกษตรตามระบบอินทรีย์สำหรับสินค้าเกษตรทั้งพืช ปศุสัตว์และสัตว์น้ำ ต้องมีแผนการจัดการระบบอินทรีย์ (organic management plan) เพื่อให้ผู้ตรวจประเมินตรวจสอบ และต้องมีการทำให้เป็นปัจจุบันทุกปี

๒.๓. Annex 1 Principles of Organic Production

๒.๓.๑ A2 Aquatic plants, algae and their products

- ที่ประชุมให้รวม aquatic plants ไว้ในส่วน A2 และปรับชื่อหัวข้อเป็น “aquatic plants, algae and their products”

- ให้เพิ่มย่อหน้าที่ ๘ เกี่ยวกับการใช้ pest control agents ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับพืชน้ำหรือ algae บางชนิดที่ติดโรคได้ง่าย แต่ให้อยู่ในวงเล็บเพื่อการพิจารณาเพิ่มเติม และให้มีการจัดทำตารางสำหรับสารที่อนุญาตให้ใช้สำหรับการควบคุมพาหะนำโรคสำหรับ algae และพืชน้ำเพิ่มเติมใน Annex II ซึ่งประเทศญี่ปุ่นจะเป็นผู้รวบรวมรายชื่อสารเพื่อการพิจารณาในครั้งหน้า

๒.๓.๒ B2 Aquaculture animals and their products

- General principles

ที่ประชุมเห็นชอบให้ยังคงเนื้อหาส่วนที่เกี่ยวข้องกับ Organic management plan ที่กล่าวถึง nutrient discharge, repair and surveillance of technical equipment และ water monitoring scheme เนื่องจากเฉพาะเจาะจงสำหรับสัตว์น้ำอินทรีย์ จำเป็นต้องระบุให้ชัดเจนว่า Organic management plan สำหรับสัตว์น้ำอินทรีย์ต้องมีรายละเอียดในประเด็นดังกล่าวด้วย

- Buffer zone

ที่ประชุมเห็นชอบให้ตัดคำว่า “where necessary” ในประโยคสุดท้ายที่กล่าวถึง Buffer zone ภายในและระหว่างฟาร์มออก เนื่องจากเห็นว่า Buffer zone เป็นสิ่งจำเป็นในการผลิตสัตว์น้ำอินทรีย์ไม่ว่ากรณีใดๆ

- Conversion period for operations

ที่ประชุมเห็นชอบให้ใส่วงเล็บ เนื่องจากไม่สามารถหาข้อยุติได้ระหว่างการคงข้อความเดิมไว้ และการปรับให้มีระยะปรับเปลี่ยนในทุกกรณีต้อง รวมถึงอาจมีการปรับให้ระยะเวลาปรับเปลี่ยนเป็น ๑ ปี แทน ๑ รอบการผลิต

- Origin of stock

กลุ่มประเทศ EU เสนอให้เปลี่ยน “breeds adapted to local conditions” เป็น “locally grown species” แต่หลายประเทศไม่เห็นด้วยรวมถึงประเทศไทย ที่ประชุมจึงปรับข้อความนี้เป็น “Breeds adapted to local conditions without evidence of adverse effects on local habitat or native species” นอกจากนี้ที่ประชุมยังหาข้อยุติเรื่องการใช้ออร์โมนไม่ได้ จึงให้คงวงเล็บไว้ทั้งย่อหน้า ๑๐

- Production rules for husbandry and breeding

ที่ประชุมเสนอเปลี่ยนข้อกำหนดเรื่อง maximum stocking density ให้สะท้อนพฤติกรรมตามธรรมชาติและมีสวัสดิภาพสัตว์ที่ดี ให้เข้มงวดมากขึ้นโดยเปลี่ยน “should” เป็น “must” และตัดข้อความ “and in general be lower than that used in conventional farming” เนื่องจากไม่มีหลักฐานชัดเจนว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับระบบอินทรีย์และความหนาแน่นที่น้อยกว่าการเลี้ยงทั่วไปอาจไม่มีผลกับพฤติกรรมตามธรรมชาติของสัตว์น้ำ

ที่ประชุมเห็นชอบให้การอนุญาตการใช้ closed recirculation systems ให้ขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเทศ เนื่องจากระบบนี้มีประโยชน์และการอนุญาตให้ใช้ควรเปิดกว้าง แต่ให้คงประเด็นเรื่องวิธีการผสมพันธุ์ที่ไม่อนุญาตให้ใช้ เพื่อการพิจารณาในการประชุมครั้งถัดไป

- Nutrition

มีการเพิ่มการอนุญาตให้ใช้ปลาทั้งตัวในการเลี้ยงสัตว์น้ำ ทั้งนี้ยังคงประเด็นเรื่องการอนุญาตให้ใช้ synthetic amino acids เพื่อการพิจารณาในการประชุมครั้งถัดไป

- Health and welfare

ระบุชัดเจนว่าห้ามใช้ฮอร์โมนในการผลิตและสำหรับการเจริญเติบโต

๓.๔ ที่ประชุมเห็นชอบให้คงร่างนี้ไว้ในขั้นที่ ๓ เพื่อการพิจารณาในการประชุม CCFL ครั้งที่ ๔๓ ต่อไป

๔) Date Marking (Revision of the General Standard for the Labelling of Prepackaged Foods)

๔.๑ คำนิยาม

- date of manufacture, date of packaging, sell by date

ที่ประชุมเห็นด้วยกับนิยามสำหรับ date of manufacture และ date of packaging และเห็นด้วยกับการตัดนิยาม sell by date

- best before date และ use-by date

ที่ประชุมพิจารณานิยามของสองคำนี้ โดยประเทศส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมแล้วที่จะแยกคำสำหรับการอธิบายถึงคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร โดยปรับแก้ให้นิยามของแต่ละคำให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยแยกประเด็นเรื่องโภชนาการออกจากคำว่า use-by date

๔.๒ Date marking and storage instruction

- ที่ประชุมตัดคำในวงเล็บ “for a particular population group for which the product is intended” รวมถึง nutritional adequacy ออก เพื่อให้สอดคล้องกับนิยามของ use-by date ที่ปรับปรุงใหม่ ทั้งนี้ที่ประชุมเห็นว่าการพิจารณาว่าควรใช้ use-by date สำหรับผลิตภัณฑ์ใดนั้น CCFL อาจไม่สามารถตัดสินได้เองและอาจต้องให้คณะกรรมการอื่นของโคเด็กซ์ เช่น Codex Committee on Food Hygiene (CCFH) หรือ Codex Committee on Nutrition and Foods for Special Dietary Uses (CCNFSDU) จึงให้มีข้อความเชิงอรรถไว้ว่า “consideration should be given to other Codex text”

- ที่ประชุมเห็นว่าการแสดงวันที่สำหรับผลิตภัณฑ์ที่อายุสั้นกว่า ๓ เดือนต้องระบุวันและเดือน (อาจระบุปีหรือไม่ก็ได้) สำหรับผลิตภัณฑ์ที่อายุยาวนานกว่า ๓ เดือนต้องระบุเดือนและปี (อาจระบุวันหรือไม่ก็ได้)

- ที่ประชุมเห็นชอบให้สามารถแสดงวันที่โดยใช้ตัวเลขสำหรับวันและปี สำหรับเดือนเป็นตัวหนังสือได้ หรือจะเป็นตัวเลขทั้งหมดโดยปีเป็นสองหรือสี่หลักก็ได้ ทั้งนี้ในกรณีที่ปีเป็นตัวเลขทั้งหมดและตัวเลขแสดงปีเป็นเลข ๒ หรือ ๔ หลัก ต้องมีการแสดงการเรียงตำแหน่ง เช่น dd/mm/yyyy กำกับด้วย

- ที่ประชุมพิจารณารายการยกเว้นไม่ต้องแสดงวันที่ และเห็นว่ารายการนี้ต้องการการทบทวนอย่างระมัดระวังอีกครั้ง ทั้งนี้ในการประชุมนี้ที่ประชุมได้ปรับเปลี่ยนรายการนี้ ได้แก่ รายการผักผลไม้สด รายการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์อย่างน้อยร้อยละ ๑๐ รายการน้ำส้มสายชู และรายการเกลือ

- สำหรับการแสดงวันที่สำหรับรายการยกเว้น และการอนุญาตให้แสดงวันที่มากกว่า ๑ ประเภะนั้น ที่ประชุมให้คงวงเล็บไว้ เพื่อการพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

๔.๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้คงร่างนี้ไว้ในขั้นที่ ๓ เพื่อการพิจารณาในการประชุม CCFL ครั้งที่ ๔๓ ต่อไป

๕) Discussion paper of Labelling of Non-retail containers, Issues related to internet sales of food และ Proposal to revise the General Guidelines for the Use of the Term “Halal” (CAC/GL 24-1997)

เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา และที่ประชุมเห็นชอบให้คงร่างนี้ไว้ในขั้นที่ ๓ เพื่อการพิจารณาในการประชุม CCFL ครั้งที่ ๔๓ ต่อไป

๖) เรื่องอื่นๆ

กำหนดการประชุมคณะกรรมการโคเด็กซ์สาขาฉลากอาหาร ครั้งต่อไป กำหนดจัดประชุมประมาณเดือนเมษายน ๒๕๕๙ และอาจมีการพิจารณาปรับเปลี่ยนระยะเวลาการประชุมเป็น ๓ วัน

ข้อเสนอ

๑.การเพิ่มเรื่องการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์ ใน Guidelines for the Production, Processing, Labelling and Marketing of Organically Procedure Foods นั้น เป็นเรื่องที่สำคัญและมีผลกระทบต่อประเทศไทยซึ่ง มกอช. จะได้ประสานผู้ผลิตสัตว์น้ำอินทรีย์ในประเทศไทย กรมประมงและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมข้อมูลวิทยาศาสตร์เพื่อสนับสนุนข้อคิดเห็นและเป็นท่าทีของประเทศไทยต่อไป

๒. การปรับปรุงเอกสาร General Standard for the Labelling of Prepackaged Foodsในส่วนการแสดงวันที่ จะมีผลกระทบต่อกฎระเบียบของภาครัฐและการปฏิบัติของภาคเอกชนในประเทศไทย จึงควรคำนึงถึงความสะดวกของผู้นำระเบียบนี้ไปปฏิบัติให้มาก รวมถึงความเข้าใจของผู้บริโภคในประเทศต่อคำนิยามและการแสดงวันที่ที่ปรับปรุงใหม่ ซึ่ง มกอช. จะได้ประสานผู้เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนผู้ผลิตและภาคผู้บริโภค เพื่อเตรียมข้อมูลเพื่อสนับสนุนข้อคิดเห็นและเป็นท่าทีของประเทศไทยต่อไป